

PRAŽSKÉ
LEGENDY

Kniha vychází jako 27. svazek edice Pražské legendy,
a to za laskavého přispění Ministerstva kultury České
republiky a Státního fondu kultury České republiky

Veškerá práva vyhrazena © Ivana Pecháčková – nakladatelství Meander, 2021

© Petr Stančík, 2021

Illustrations © Galina Miklínová, 2021

ISBN 978-80-7558-174-7

WWW.MEANDER.CZ

FAUSTŮV DŮM A DÍRA DO STROPU

PETR STANČÍK GALINA MIKLÍNOVÁ

pověst první

KLETBA
BOHYNĚ
MORANY

Za starodávných časů, když se ještě trpaslíci nebáli chodit nad zemí a řeky byly tak zlatonosné, že zedníci museli z písku do malty vyhazovat zlato jako bláto, na místě dnešního Nového Města pražského se rozkládala pustá pláň, jen tu a tam zvrásněná dračím trusem. Napříč tou plání vedla stezka mezi Vyšehradem a skalnatým ostrohem zvaným Opyš, na němž později založil Pražský hrad kníže Bořivoj, syn Hostivítův.

Asi v jedné třetině té cesty, blíže k Vyšehradu, stával posvátný tisový háj Morany, pohanské bohyně smrti a věčného návratu. A uprostřed háje Moranina svatyně, rostlá z tvarovaných vrb. V klenuté střeše měla kulatou díru, skrze niž se za noci na hladině kulatého jezírka uvnitř odrážely hvězdy.

Každý pátý rok o podzimní rovnodennosti, kdy na tisech uzrává nejvíc plodů, se tady ze široka i daleka scházeli muži i ženy pevných rukou a ostřížích zraků ke klání v lukostřelbě do terče. Vítěz směl za odměnu vejít do Moraniny svatyně, lehnout si na obětní kámen vedle jezírka a rozkousat hrst tisinek čili plodů tisu. Červený míšek na povrchu tisinky je sladký a zdravý, semeno uvnitř však hořké a smrtelně jedovaté. Sebeobětováním získal jistotu, že se vyhne trudné smrti stářím a Morana jej brzy vrátí zpět na svět mladého, krásného a plna sil.

Tak to šlo od nepaměti až do chvíle, kdy český kníže Břetislav II., muž nemoudrý a prchlivý, zakázal pohanství. Poručil všechny posvátné stromy a háje mýtit a vypalovat, sochy i balvany starých božstev vyvracet a drtit, na rozmetaných obětištích stavět křesťanské kostely a kláštery.

Když kníže se svými služebníky dorazili k Moranině svatyni, posvátný háj jim vzdoroval: z doteků jedovaté kůry na dlaních naskakovaly ohavné boláky. Sekery odskakovaly od houževnatého dřeva tisů a rozrážely lebky drvoštěpů. Ale Břetislav se nedal odradit. Rozkázal, aby pohanskou kněžku vyvlekli ze svatyně a kněz ji pokřtil. Kněžka se jim ale vysmekla, utrhla ze stromu hrst tisinek a spolykala je. Ústy potřísněnými červenou šťávou pak Břetislava proklela, ať hanebně zemře skrze tis. Pak mu ještě řekla: „Háj zničíš, i svatyni zničíš, ale díru ve stropě nezničíš. Nemůžeš totiž zničit něco, co není.“ Pak se její srdce zastavilo a ona v křečích zemřela.

Břetislav dal na místě Moranina háje postavit dvorec hrazený špičatými kůly, lidé však nezapomněli a dodnes tomu místu říkají Na Moráni. Kletbě se sice smál, ale pro jistotu zakázal komukoliv nosit v jeho blízkosti luk či oštěp, které se vyrábějí z tisového dřeva. Úplně zbytečně, protože ho nakonec při lovu u Zbečna zákeřně skolil vrah jménem Lork, ozbrojený tesákem s tisovou rukojetí.